

Andy Warhol vloni okouznil návštěvníky Gočárový galerie, nyní se vrátil do obnoveného muzea v Medzilaborcích

7.9.2026 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Po dobu rekonstrukce Muzea moderního umění Andyho Warhola v Medzilaborcích na východním Slovensku zapůjčil jeho vlastník, Prešovský samosprávný kraj, některá díla do významných galerií v partnerských regionech. Jedním z nich byl i Pardubický kraj. Po třech letech prací je rekonstrukce domovské scény Andyho Warhola na Slovensku hotová a muzeum se za přítomnosti mnoha významných hostů slavnostně otevřelo veřejnosti.

Pardubický kraj zastupoval radní pro kulturu Roman Línek: „Loni jsme se v Gočárově galerii přesvědčili, že jméno Andyho Warhola a dalších tvůrců pop-artu stále táhne. Za dva měsíce výstavu u nás navštívilo na 21 tisíc lidí a zařadila se k nejúspěšnějším projektům roku. Právě díky partnerství s Prešovským samosprávným krajem jsme se tak zařadili po bok warholovských výstav v Krakově, Frankfurtu, Istanbulu, Dubrovniku a na jihu Francie.“

Z Pittsburghu do Medzilaborců

Andy Warhol, vlastním jménem Andrew Warhola, se narodil v americkém Pittsburghu, ale kořeny jeho rodiny pocházejí z rusínské oblasti na východě dnešního Slovenska, z obce Miková. Tuto kulturu si jeho matka Julia přivezla i do Ameriky a umělece provázela velkou část jeho života. Už řadu let má Andy Warhol velké muzeum v rodném Pittsburghu a po letech skromných začátků se nyní muzea ve skutečně světovém formátu dočkaly i Medzilaborce. Původně se o to zasloužil kurátor Michal Bycko s bratrem Andyho Warhola Johnem Warholou, nyní muzeum spolupracuje s jeho synovcem Donaldem Warholou.

Bývalý kulturní dům by nikdo nepoznal

Jediné evropské muzeum děl krále pop-artu prošlo zásadní proměnou zvenčí i zevnitř - získalo moderní design, nové expoziční a vzdělávací prostory, interaktivní technologie i výrazně lepší podmínky pro ochranu a prezentaci sbírkových předmětů. Zřizovatel muzea, Prešovský samosprávný kraj, investoval do obnovy a nového vybavení z vlastních zdrojů, krajských eurofondů i za podpory státu téměř 16 milionů eur. Mezi hosty otevření muzea byli prezident Slovenské republiky Peter Pellegrini, předseda Národní rady SR Richard Raši, představitelé diplomatického sboru, státu, samosprávy, kulturních a odborných institucí a další hosté ze Slovenska i zahraničí - z Francie, Polska, Chorvatska, Česka či Ukrajiny.

„Touto rekonstrukcí jsme otevřeli dveře do světa světového umění. Výsledkem je skutečně exkluzivní muzeum, které má nabídnout zážitek i nový způsob, jak Warholovo umění vnímat. Chceme, aby bylo živým místem setkávání, dialogu a kultury, které bude přirozeně přitahovat návštěvníky ze Slovenska i ze zahraničí,“ uvedl předseda Prešovského samosprávného kraje Milan Majerský.

Výrazným prvkem nové podoby muzea se stala ocelová konstrukce o hmotnosti přibližně 250 tun, která od základu změnila původní vzhled budovy na architektonickou dominantu. Ocelová síť vytváří pochozí fasádu, díky níž mohou návštěvníci vnímat propojení technologie a architektury přímo z exteriéru. K tomu přispívá i pochozí vegetační střecha s amfiteátre o kapacitě přibližně 100 návštěvníků a také renovované náměstí před samotnou budovou muzea.

„Tradiční formát galerie jsme nahradili interaktivním dialogem. Návštěvník se tak ocitne doslova uprostřed Warholova světa, kde světlo, zvuk a moderní technologie vytvářejí komplexní smyslový zážitek. Naším cílem totiž bylo zbořit jakékoli bariéry a umožnit zažít ikonická díla Andyho Warhola na vlastní kůži a se zapojením všech smyslů. Návštěvníci už pop-art nebudou jen pasivně sledovat, ale stanou se přímou součástí výstavy, a to je opravdu unikátní věc,“ řekl ředitel muzea Martin Cubjak.

Nová koncepce zároveň představuje širší kontext pop-artu a současného umění, a kromě Andyho Warhola pracuje i s tvorbou dalších významných autorů, mezi nimiž jsou Keith Haring, Roy Lichtenstein, Jean-Michel Basquiat, Robert Indiana, Banksy, Bambi, Poppy či Steve Kaufman.

Projekty spolupráce krajů pokračují

Prešovský samosprávný kraj je nejstarším partnerem Pardubického kraje, smlouvu o spolupráci podepsal Roman Línek už v roce 2002. Od té doby se rozvíjí prostřednictvím sdílení zkušeností a v oblasti dopravy, sociálních věcí, školství nebo kultury. „Hovořil jsem s předsedou Milanem Majerským a místopředsedou Štefanem Bielakem o dalších možnostech, které bychom mohli po slovenských místních a regionálních volbách opět nastartovat. Myslím, že otevřením rekonstruovaného Muzea moderního umění Andyho Warhola se tady našim kolegům povedl skutečný moderní zázrak. Muzeum snese srovnání s nejlepšími institucemi na světě a určitě stojí za to se do něj vypravit. Rádi se budeme podílet na různých projektech pro naše studenty nebo návštěvníky našich kulturních institucí spolu se slovenskou stranou,“ konstatoval Línek v Medzilaborcích.

Cesta za uměním i rusínskou kulturou

Andy Warhol pocházel z rusínské rodiny, z národa, který nikdy neměl svůj stát. Matka na něj v USA po celý život mluvila rusínsky. Dodnes na Slovensku žije na 200 tisíc Rusínů, kteří mají postavení národnostní menšiny s vlastním jazykem, školami a kulturními institucemi. Proto jsou také nápisy v Medzilaborcích a okolí dvojjazyčné. Obnovené atraktivní téma Andyho Warhola a kraje Rusínů chce využít i samotné město a místní destinační společnost, což je vidět jak na veřejných prostranstvích, tak i v nabídce výletů, ať už pěších, na kolech nebo autem. V Medzilaborcích a v okolním regionu tak můžete kromě pop-artu obdivovat i památky rusínské kultury. Rodný domek Warholovy rodiny se sice nedochoval, ale obec Miková má malé muzeum, které moderním způsobem mapuje cestu samotných Warholových, ale i dalších místních lidí za prací do Ameriky. Zajímavostí je tu i pravoslavný kostel Svatého Ducha. Ten byl otevřen v roce 1949 za přímluvy armádního generála Ludvíka Svobody jako náhrada za kostel zničený při Dukelské operaci, oficiálně jako památník padlým dvou světových válek. Najdete v něm na 350 ikon od řeckého umělce Dimitrose Leussise a patří k nejkrásnějším na Slovensku.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/133898/andy-warhol-vloni-okouznil-navstevniky-gocarovy-galerie-nyni-se-vratil-do-obnoveneho-muzea-v-medzilaborcich>